

Hasta Gnlg

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Bu dünyada Allah'ın bizi sınaması, cennete mi yoksa cehenneme mi gideceğimizin belli olması, kıyamet günü hesaplar açıldığında her şeyin göz önünde bulunması için yarattığını bilerek yaşıyoruz. Böyle iman ediyoruz.

Hiçbir mümin, dünyaya kendi tercihi doğrultusunda veya gezmek amacıyla geldiğini söylemez. Her mümin bilir ki Allah, sınamak için insanlara ömür vermiştir. Yer yer gaflet, dalgınlık, dünyanın cazibelerine takılıp kalmak bu gerçeği gözden bir miktar uzak tutuyor olabilirse de her müminin bildiği şaşmaz hakikat olarak bu daima önümüzdedir: Bu dünyada imtihan için bulunuyoruz; keyif için değil. Kâfir, imtihanı kökten reddederek sınavdan kurtulmuş gibi keyif sürmektedir ama müminin böyle bir lüksü yoktur.

Rabbimizin bu hayatta sınamak maksadıyla yarattığını söylediğimiz imtihan araçlarından biri de hastalıktır. Hastalık tıpkı namaz veya başka ibadetler gibi mümin insanın sınavıdır. Kâfir de hastalanır ancak bu onun için bir sınav değildir. Onun dünyadaki hayatında gününü doldurup ayrılacağı saate kadar hastalık veya sağlamlık ile nitelenmesi önemli değildir. Bizse Allah'ı rabbimiz, ilâhımız, cennet ve cehennemin sahibi gördüğümüzden ötürü bize ait değil de ona dair değerlendirmelerden biri olarak gördüğümüz işlerden biri olarak sayarız hastalığı.

Çünkü hastalık insanın ölüm korkusundan sonraki en büyük endişesidir. Fakirlik birçok etkenle ötelenebilir, karşısında duruş belki bir şekilde mümkündür ama hastalık böyle değildir. Yaşlandıkça korkusu artar. Elinde hastaneler bulunduran bir iş adamından devlet başkanına, köyünde yaşayan çiftçiden şehirli sıradan vatandaşa kadar hiç kimsenin hastalığa karşı garantisi yoktur. Tıpkı ölüme karşı garanti olamayacağı gibi. Ölüm her insanın yüzde yüz kaderidir, hastalıktan kaçabilmenin hiç kimse için tam manasıyla garanti olamayacağı gibi.

Bedenlerimiz yaratılırken kaslarımız, hücrelerimiz ve organlarımızın hiçbiri arıza yapmamak veya eskimemek şartıyla yaratılmış değildir. Kopmaları, yırtılmaları, eskimleri veya başka türlü arızalar göstermeleri mümkündür. Adeta kaç hücremiz varsa o sayıda hastalık ihtimali taşıyan bir bünyeye sahibizdir.

İnsanın bu, ölümden kaçan ama hastalığa tutulan, hastalıktan kaçsa da ölüme yakalanan macerası Kur'an-ı Kerim'de haber verilmekte ve *"İnsanı sıkıntılar içinde yarattık"* buyrulmaktadır.

Bir gerçeği değerlendirmeli ve itibara almalıyız: Ölümün kendisi ve sonrası olmasaydı hemen hiç kimse Allah'a kulluk etme ihtiyacı hissetmezdi. Ölüm kesinlikle gelecektir ve iman ettiğimize göre de ondan sonrasında mahşer, sırat, cennet, cehennem yüzde yüz var olacaktır. Dolayısıyla bu kesin gerçeklik insanları sabah namazına kaldırmakta, öğle namazı için işini bıraktırmaktadır. Ölüm, ahirete iman, başımıza mutlaka geleceğinden sonrası bize ders olmakta ve zevklerimizi sınırlamaktadır.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, *"Zevkleri kesiveren ölümü hatırlayın"* buyuruyor. En zevkli anında, düğününe giderken, dostlarıyla muhabbet esnasında, pencereden tabiatı seyrederken ya da namaz kıldığı sırada... artık kaderinde ne varsa ölüm gelip seni buluyor. Lezzetleri parçalıyor, bazen de acıları bitiriyor. Ölüme Allah'ın karşımızdaki tehdidi ve imtihanı, geleceğimizi belirleyecek çizginin başlangıcı olarak baktığımız içindir ki ölüm, nispeten, bize ders oluyor. Mezarlıklar ürkütüyor ve soğuk dershanelere dönüşüyorlar.

Bizi kesin biçimde bulacak ölüme hazırlandığımız gibi insanın kaderinden bir parça olan ve hemen hemen ölüme yakın oranda herkesin yakalandığı hastalık imtihanına da Allah'a yaklaşırcı, cenneti kazandırabilecek sebepler arasına alarak bakmalıyız. Ölümün geleceğini bildiğimiz hâlde "Ölüp kurtulayım" minvalli temennilerin caiz olmadığını bildiğimiz gibi hastalığı da dileyip aramanın yanlışlığını biliriz. Ömür boyu ona karşı tedbir alıyorsak da bizi Allah'a yaklaştıran ve Müslümanlık lezzetini tattıran en büyük ve gerçek işaret olduğunu biliyoruz; ölümün de hastalığın da.

Öyleyse hastalık için de Allah'a yaklaşırcı bir etkinin oluşturulmasını mutlaka sağlamamız gerekir. Hastalık bunun için de vardır. Bir Müslüman'ın hastalık sonrasında Allah'a yakınlık oranı artmamış, baş ağrısı ya da kalp krizi; hangi rahatsızlık olursa olsun, geçirmesini takip eden zaman diliminde Rabbi ile mesafesi kısalmamış ve hastalığı esnasında "Yaratanımdan başka sığınacak kimsem yok" şuuruyla zaman geçirmemiş, şifasını veren ve imtihan eden ilâhına yakınlığı çoğalmamışsa bu müminin sadece bedeni iyileşmiş ama hastalığından kurtulamamış demektir. Burada iman açısından bir zafiyetten söz edilmelidir.

Mümin insan, anne-babasının ve dostlarının ölümünden kendine ders çıkardığı gibi kendisinin veya yakınlarının hastalığından da kesinlikle ibretler, dersler, notlar çıkarmalıdır. Namaz ve oruç kalitemiz, Kur'an okuma devamlılığımız ve zevkimiz, helallik alarak yaşama anlayışımız, zulümden ve zalimden uzak durma becerimiz; bütün bunlar bizim için hastalığımızdan önce/sonra fark etmeli ve iyi anlamda mesafe alınmış olmalıdır. Çünkü Allah (celle celâlühü), bizi ölümlle tehdit ederek her birimizin mutlaka ölecek olduğumuzu haber vermesi gibi hastalığı da bünyemize bir ikaz konusu olarak yerleştirmiştir. Kâfir böyle bir zaman devresinden hiçbir şekilde ders çıkarmaz; hastalık sırasında duygusallaşır, iyileşince eski tas eski hamam olur onun için. Müminse zaten iyi yolda idiye iyiliğini artırır, hastalığından önce arızaları olan bir hayat yaşıyor ve iman-insanlık bakımlarından sorunlarla iç içeyse hastalığı fırsat bilir ve kendini toparlar. Müminin hastalık geçirmesinin farklı oluşu buradan ileri gelir.

Hastalığa karşı üç basamaklı bir siyaset takip ederiz:

Hasta olmamak için tedbirliyiz,

Hasta olursak tedaviye çalışırız,

Sonrasında artık zihnimiz rahattır.

Tedbirimi almış, tedavi için uğraşmışsam hastalık benim için artık sadece bir nimet demektir. Becerebilen mümin için ramazan-ı şerifte umreye gitmek ile hastalanıp yatakta günlerce kıvrılmak aynıdır. Hatta belki de o umreden daha kazançlı yönleri bile olabilir hastalığın.

Aynı bakış açısının ürünü olarak da hasta, hasta yakını ve hastalığı tedaviyle ilgilenen sağlık görevlisi gözümüzde kazanan insanlardır. Ancak elbette bu, hastalığı arayıp peşinde koşmak manasına geliyor değildir. Peşinde koşmadığımız gibi gelmesi durumunda da lakayt davranmayız; gelirse fırsat getirmiş demektir sadece. Tedbirli ol, tedavi ol çünkü sen müminsin. İyileşsen de rahat ol zira hastalık bir yığın günahına kefarete olmuştur; hasta kalsan ve hatta ölsen bile yine rahat ol çünkü Rabbinin rızasına doğru giden yolda sıkıntı çektin. Hastalık böylece nimete ve kazanca dönüşebilir.

Hastalık insana acizliğini, zavallılığını, dünyanın geçiciliğini, Allah'a yaklaşması gerektiğini hatırlatan çok büyük bir derstir. Ölümün etkisi ve oranında olmasa bile ona yakın çaptadır. Bunun içindir ki mesela hastanın günlük tutması faydalı bir iştir. Hastalar, hastalıklarından önceki şımarıklıklarını ve ibadetlerindeki gevşekliklerini zihninden geçirerek pişmanlığını pekiştirmelilerdir. Burnundan kıl aldırmayan tavırlarından sonra bir küçücük mikrobun gelip o burnu nasıl yere sürttüğünden ibret alınmalıdır. Hastaneden taburcu olunca da zayıf yürekli, hemşireye yalvaran anlarını hatırlardan çıkarmamalıdır. Hastalığı geçirmek bir işe yaramalı ve etkisini insanın şahsiyetinde bırakmalı, düzeltereklerini hallederek gitmelidir.

Geçirdiğimiz her hastalık bize adeta okulda yeni bir sınıfı daha bitirdiğimiz hissini vermelidir. Bize hayatı daha iyi tanıtmalı, Allah ile mesafemizi azaltmalı, insan olarak hangi güç ve ağırlık sahibiysek bile neticede garip ve zayıf oluşumuzu hazmettirmeli, ölümden ne kadar korktuğumuzu aklımıza getiren bir ezan sesi gibi olmalıdır. Nasıl ki ezanı duyunca aklımıza namaz, secde, cennet, cehennem geliyor ve namazımızı kılıyorsak hastalık da buna benzer bir etkiyi oluşturmaktadır. Çocuğun hastalık geçirmesi elbette bu tür dersleri kendi durumundan çıkarmaması karşısında anlayışlı olmayı gerektirir, o nihayetinde çocuktur. Fakat reşit insanlar da hastalığı derse, ibrete ve kalıcı hatırıya dönüşüm sebebi diye değerlendirmezlerse kazanamadıkları sevaplara kıyamet gününde çok üzüleceklerdir. Çünkü düzelme, daha iyi mümin olma, kaliteli insanlığa erişme fırsatları kaçırmıştır.

Ölüm hikmetlerle dolu olduğu gibi hastalık da anlamaya çalışanlar için nice hikmet barındırır. Lâkin anlamayan için zaten güneş bile tepemizde duran büyük bir ampulden ibarettir. Hastalığın gelip geçmesindeki ibretli dersleri anlamaya çalıştığımızda bunun bünyemiz ve kimliğimiz için faydalı hâle gelebileceğini biliriz.

Bir hasta, mümin bir hasta elbette, adeta hatırat yazan kimse gibi zihin defterine şunları not etmelidir: Demek ki sıhhat büyük bir nimetmiş, insanın dışı ağrıyınca gülemiyor, böbreğinde sancı varsa dilediğince su bile içemiyor, lezzetli hiçbir şeyden tat alamıyormuş. Hatta basit bir tırnak acısı bile gününü berbat edebiliyormuş. Hastalık, Allah'ın en büyük iki nimeti olan sağlık ve vakit imkânlarının birini direkt, diğerini dolaylı etkileyerek çokça öğretici hâle gelebiliyormuş. Hastayken, sağlığında yapabildiği hiçbir işi düzgün yapamıyormuş.

Öyleyse her hasta günlüğünde, geçirdiği o günleri sağlığın ve zamanın kıymetini daha iyi anladığı güzel bir fırsat olarak kaydetmelidir. Ve bütün hasta müminler, Allah'ın kim olduğu ve ona ne kadar ihtiyaç hissetmesi gerektiğini, kulluğunda dik kafalı davranmanın kendi kendini batırmak anlamına nasıl geldiğini anlayacağı bir zeminde hissetmelidir kendini. Hastalık imanımızı ve kulluk düzeyimizi yükseltecek bir işe yarmalıdır; aksi takdirde gelir ve geçer. Hâlbuki ibret ve ders olması gerekiyordu, notu tutulup öğrenilecek şeyler anlatmıştı hastalık. Hasta olmayı çocuk gibi yaşayıp geçiştirmemek gerekiyordu.

Bir mümin, hastayken adeta okula giden öğrenci ya da tarikata girip şeyh efendiden nasihat dinleyen mürit gibi hastalıkla beraber kendini ıslah ederek nefsinin şımarmasına, şeytanın saldırılarına karşı uyanık tedbirler almayı düşünmelidir. Hastalık bizim okulumuzdur; insanlığımızı, Müslümanlığımızı ve dünyamızı tanımak yolunda araçtır. Dün tay gibi koştüğün sokaklardan bugün sedyeyle geçiyorsun; yarın Allah sağlık verir de o sokaktan yine sağlam bünyeyle yürüyüp geçebilirsen ve bunu da önceki o hâlini hatırlamadan yaparsan demek ki burada Rabbinin sana ölümden sonraki en büyük çaplı derslerinden kendine bir pay çıkarmama nasipsizliği söz konusudur. Birkaç günden ibaret bile sürmüş olsa hastalık geçiren ama hastalıktan sonraki imanını ve insanlığını yükseltmeyi beceremeyen kimseler, ellerinden kaçırdıkları fırsatla ilgili kıyamet günü mazeret ileri süremeyeceklerdir. Camiye ve namaza gitmeyen Müslüman'ın kaçırdığı fırsat gibi ona da elinden kaçırdığı imkân sorulacaktır.

Hastalık, hangi türünden olursa olsun, Allah'a şükredecek ne çok şeyimiz olduğunu anlatan ciddi bir uyarı niteliğindedir. Evet, sofradan kalkarken 'elhamdülillah' diyoruz; fakat evimizin camından dışarıyı seyrederken de içimizden gelerek samimiyetle "Ey Allah'ım, yarattığın mahlûkat ve atomlar sayısınca sana hamd olsun" diyerek doya doya şükürümüzü dillendirmeliyiz. Nasıl olduğumuz sorulduğunda içten gelen derin bir heyecanla "Elhamdülillah, iyiyim" demek gerekir. Hastalık bize bunu katmalı, şükretme egzersizi için bir sebep hâline gelmelidir. Birkaç gün öncesinden daha iyi olduğu ortadayken sırf evhamından dolayı "Çok kötüyüm, hayat zehir oldu..." türü şeyler söyleyeni Allah dediği gibi yapar. Hâlbuki sorana nasıl olduğunu söyleyecek kadar takatin var, dilin dönüyor; bunu da kaybetmek ve o zaman nasıl olduğunun sorulduğunu mu görmek istiyorsun?

Allah'ın en muhteşem kanunlarından biri şudur: Az veya çok, kime ne veriyse verdiği kadarına şükreden kulunun nimetini artırır. Eğer hastalığından iyileşme yüzde beş düzeyindeyse şükür artmalıdır ki yüzde ona çıksın ve devamı gelsin. Ve en güzel şükür de hastalıktan sonra ibadete yönelip gayreti artırmaktır. İbadetini hastalıktan sonra bir tık yukarı çıkaramayan, zararı zararın üzerine koymuş demektir –Allah muhafaza buyursun.

Dünyanın tanınması ve anlaşılması, nefis muhasebesi yapıp neler olup bittiğini, nereden gelip nereye doğru gittiğinin düşünülmesi ve bu doğrultuda düşüncelerin yerleşmesi için hastalık güzel bir öğüttür. İnsanın kalbinden kibir, ucb, nefret, kin gibi duyguları çıkarması için bunun kadar iyi bir fırsat da bulunmaz. Hacca gidip gelmiş olmasına rağmen hâlâ bankadaki faizli hesapları bile devam eden birinin düştüğü ibretlik ve gülünç duruma benzer, aylardır bir başkasının bakımına muhtaç hâlde ağlayıp sızlayan yaşlının iyileştikten sonra zulmünden, kabalığından, kötü bakışlarından geri gelmemiş olması. Bir insanı hastalık terbiye etmezse onu zindan veya fakirlik de terbiye edemez demektir.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz bize hastalıkla ilgili büyük bir müjde vermiştir: Hasta müminin hastalığı esnasında çektiği sıkıntılar günahlarının dökülme sebebidir. Ne kadar hastalık varsa o kadar günahtan kurtuluş var demektir. Elbette hasta olmamaya çalışılacak, tedavi imkânları en modern olanına kadar denenecek ama bu ikisi arasında şayet hasta olmuşsak günahlarının dökülmekte olduğunu düşünerek insanın içi de açılmalıdır. İman böyle bir şeydir, mümin böyle yaşar.

“Allah şifamı verecek” diye beklemek bir ibadet çeşididir. Çünkü bu, Allah'a yaklaşmak için bir yoldur. Doktorun reçetesini uygulamak, ameliyata girmek elbette yapılacak şeylerdir ama sonunda şifayı verenin Allah olduğunu, Allah'ın şifa vereceği ümidini taşımayı da mümin bakımımızın ayrılmaz bir parçası görmemiz gerekir. Denizin dibinde, balıkların karnında kalan Yunus aleyhisselamin taşıdığı ruh ve mantık budur. Ateşe atılacağı zaman Rabbinin ona yeteceğini bütün kalbiyle bilen İbrahim aleyhisselam bu imanı taşıyordu.

Hastanın zihnindeki deftere yazacaklarından biri de şu olmalıdır: Demek ki yıllardır duyduğum kronik hastalıklı kimseler, engelliler, yatağında kıvrananlar neler çekiyormuş. Böylece dünyayı ve insanı anlama yolunda bir adım daha mesafe alarak çileli dünya hayatının mahiyetini keşfetmek hasta için büyük bir nimettir. O zaman hasta bilir ki elbette hastalığı veren Allah'tır, şifayı da verebilecek olan yalnızca odur. Çünkü rahmetiyle her şeyi kuşatmıştır.

Hasta bilmelidir ki onu yatağıyla tutup eczaneye taşısalar ve her gününü orada geçirse yine de sabrı olmayan, sabretmenin neye benzediğini anlamamış bir insanın delirmekten başka çaresi yoktur. Zira hiçbir doktor, insanı bir saat içinde sağlam hâle getirip geri gönderecek değildir. Tedavi denen şey bir süreçtir ve ancak sabırla doldurulabilir. İnsanın yardımcısı olacak duygu sabırdır, en etkili ilaç da sürece yayılmış hâliyle sabretmek olacaktır.

Ölüm düşüncesi olan ama Allah'ın dilerse Nuh aleyhisselama verdiği ömrü ona da verebileceği hissini bırakmayacak kadar tedaviden ümitvar kimseler olmalıyız. Doktorun “Hiçbir şey olmaz, seni akşam taburcu ederiz” demesi üzerine bile insan, “Hiç hasta olmayan ölüyor da ben hastaysam niye ölmeyeyim ki” diye düşünüp istiğfar etmeli, helâlliklerini zihninden geçirmeli ve kul hakları taşıyorsa halletmeyi planlamalı, Rabbine hazırlanmalıdır. Doktorun “Akşamı bulmaz bu, yarası çok kötü” demesiyle de Allah'ın dilerse güneşi durduracağı, akşam hiç olmayacağı ve yine de yaşayacağı hissi kadar umutlu olabilmelidir. İmanın 'korku ile ümit arasında' kıvamı böyle hareket etmeyi gerektirir.

Genellikle hastaya dua edilir, hasta da başkalarından dua ister iyileşebilmek için. Burası doğrudur, böyle olmalıdır tabii. Ancak unutulması gereken şudur ki hastanın, hasta olduğu için ayaktakilerden dua istemesinin yanı sıra onun eziyet çeken hâlinin sağlıklı kimselerin hâlinde Allah'a daha yakın olduğunu bilmek lazımdır. Çünkü kulun keyfi yerinde, çayını içerken ettiği duada 'Allah' deyişiyse bu kelimeyi söyleyemeyecek kadar solunum sorunu yaşayan, dilini ve elini oynatmaması gerektiği doktor

tarafından sıkı sıkı tembihlenmiş, kendini tamamen sıkışmış hisseden birinin Rabbine niyazı arasında fark vardır. Biri bunu candan söyler ki Allah da bunu istemektedir, diğeri de adeta standart bir işi yerine getirerek mümin olmanın sıradan bir gereğini yapar gibi söyler. Hasta bir dua makinesi gibidir; kendine de çevresindekilere de dua edecek ve herkesten de isteyecektir duayı.

“Allah’ım, kaldıramayacağım imtihanı bana yükleme”, “Senden afiyet ve sağlık dilerim” gibi dualarla Allah’tan şifa istenmelidir. Müslim’de rivayet edilen bir hadiste Enes bin Mâlik radiyallahu anh, bir hatırasını şöyle naklediyor:

“Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir kişinin hasta olduğunu duyup ziyaretine gitti. Efendimiz gittiğinde adam, yolunmuş bir tavuğa benziyordu. (Erimiş, bir deri bir kemik kalmıştı.) Resûlullah Efendimiz adama bakıp şöyle buyurdu: ‘Sen yanlış bir dua mı ettin, nasıl dua ettin?’ O da nasıl dua ettiğini söylemiş. Duası şuymuş: ‘Allah’ım, eğer kıyamet günü bana azap yazdıysan azabımı bu dünyada ver, ahirette azap çekmek istemiyorum.’ Efendimiz şöyle buyurdu: Sübhânallâh! Sen buna dayanamazsın! Şöyle dua etseydin ya: Allah’ım, bana dünyada da ahirette de iyilik ver ve beni azaptan koru.”

Şeytan da bu arada insanın kulağına fısıldayıp vesveselerini verecektir tabii: “Şimdiye kadar neredeydin, sen düştüğün için dua ediyorsun, melekler kanar mı bunlara...” Elbette düştüğüm için dua edeceğim! Çocuk düştüğünde “ana” diye bağırır, büyük düşerse de bağıracağı tabii ki “Allah”tır. O bizim Rabbimiz, ilâhımız, yaratıcımızdır. Hastalığımızı verdiği gibi şifamızı da verecek odur, kaderimizi o yazmıştır. Kur’an’ımız bize bu hakikati öğretmektedir:

أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

“Daralmış olanlara Allah’tan başka kim yardım edip dertlerini kaldırabilir?”

Dolayısıyla keyfimiz yerindeyken etmemiz gereken dua ile daralıp bunaldığımız, sıkışıp çaresiz hissettiğimiz zaman edeceğimiz dua birbiriyle çelişen tavırlar değildir. İkisinde de Rabbimize sığınıp ona hamd eder, yardımını ondan dileriz. Hedefimiz budur.

Ebû Dâvûd ve Ahmed bin Hanbel’in rivayet ettiği bir hadis-i şerifi hasta/sağlam, kronik/geçici hasta olan veya doktorların iyileşme ümidi gördüğü/görmediği herkes zihnine kazımalıdır. Derdi olan her mümin için şöyle haber verilmektedir:

“Allah kuluna, cennet için bir makam yazar. (Mesela onu Ömer bin Hattâb’ın geldiği makama getirmek ister.) Kul uğraşır ama o makama gelemes. Allah görür ki kulunda samimiyet var ama becerip o makama gelemiyor. Bunun üzerine onun bedenine hastalıklar, ailesine ve malına sorunlar verir. Kul eziyetler çekmeye, zorluklarla inlemeye başlar. Sonra da Allah, hiç kimsenin dayanamayacağını zannettiği şeye dayanması için ona sabır ilham eder.

Kul, dayanılamayacak kadar acıya dayanmaya başlar. Hastalık devam eder, kul sabreder. Sonunda o esnada sabrettiği, namazını bırakmadığı ve Allah’a sığınmaktan vazgeçmediği için makamı durduğu yerden yükselerek sabah namazı kılmak, teheccüd ve sadaka ile gelemeyen makamlara yaklaşır. Oraya geldiğinde de Allah Teâlâ, ‘Kulumun ruhunu alın’ buyurur.”

Dost, dosta bu ikramı yapar. İmanında sorun olanlar, “Nedir bu çektiklerim!” diye serzenişle hem ellerindekini hem bu fırsatları kaybederler.

Beyhakî’nin *Şuabü’l-İmân*’ında Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ait bir hatıra nakledilmektedir. Bir keresinde Efendimiz aleyhisselam, ensardan bir hastayı ziyaret ediyor. Hastanın kulağına eğiliyor ve nasıl olduğunu, sıkıntı çekip çekmediğini soruyor. Hasta da “Ey Allah’ın peygamberi” diyor, “tam yedi gecedir gözüme uyku girmiyor ağrıdan, uyuyamıyorum.” Kimsenin de onu gelip ziyaret etmediğini, ilgileneni olmadığını ekleyerek derdinin ağırlığından söz ediyor.

Resûlullah aleyhisselam Efendimiz ona şöyle buyuruyor: *“Canım kardeşim benim, sabret. O kadar sabret ki Allah seni önceki günahlarından kurtarsın. Biraz daha sabret.”*

İman ne büyük nimet yahu, ne büyük!

*

Dikkatli olunması gereken bir başka husus da hastanın, ne kadar ağır hastalık geçiriyor olursa olsun, ölümü istemesinin caiz olmadığına bilinmesidir. Sancı ne kadar şiddetli olsa bile ölümü, öldürülmeyi istemek büyük bir haramdır. Bundan Allah’a sığınmak gerekir. Hastalığa lanet etmek de caiz değildir. Her şeyin yaratıcısı ve düzene koyucusu Allah’tır, hiçbir şeye lanet edecek hataya düşülmemelidir.

Hasta mümin, asla ve kata, şucu bucuya gidip tılsımlı şeylerle hastalığının ne olduğunu araştırmaya kalkmamalıdır. Kâhinlere gitmek yok, doktora gitmek vardır. Hastaneye gidilerek çare aranmalıdır. Ruhsal sıkıntılarda ‘okuma’ türü çarelere bazı durumlarda başvurulabilir. Hasta, zamanı daralmış insandır ve asla vakit israfı yapmamalıdır. Gün onun için daha hızlı işlemektedir. Bu dünyada kimse vakit israf etmemeli ama hele hasta hiç etmemelidir. Zikir, tefekkür, not tutma, okuma veya başka herhangi bir faydalı işle zaman geçirilebilir. Hastanın saatinin akrebi daha hızlı döner. Kıymetli anlarının geçmediğini zanneder o ama ömrünün iyi işler yapabileceği fırsatları zorlaşmıştır.

Hasta ‘keşke’ ifadesini de kullanmamalıdır. Geçmişe yönelik bu ifade kullanılmaya bir başladı mı şeytan, insanı ömrünün sonunda hayattan soğutur. O kişi iyileşse bile sempatisini kaybeder, çevresine bakışı kötüleşir. Olan olmuştur, ileride aynı pişmanlık sebebini tekrarlamamaya bakılmalıdır.

Sedyede bile olsa namazını ihmal etmeme şuuru, titizliği, hassasiyeti hastanın önemli bir ihtiyacıdır. Yoğun bakım şartları veya benzer ileri durumlar hariç, bilincin yerinde olduğu hâllerde namazı ihmal etmek şöyle dursun, böyle anlar tam namaz zamanıdır. Camiye gitmek tabii ki ihtimal dâhilinde olmayacaktır ama dinimiz hastalar için çeşitli kolaylıklar getirmiştir; oturduğu yerden kılma, teyemmüm, başını hareket ettirerek kılma, sadece göz kırpyarak kılma gibi birçok kolaylık vardır. Gözle bile kılamayacak kadar hastalığı ağır olanın durumunu zaten iyileşinceye kadar Rabbimiz onu müsamaha edecektir.

Önemli bir hassasiyet noktası olarak şurayı da vurgulamalıyız ki hastalık ile haram kesinlikle birleştirilmemelidir. Fakat haram konusunda açılacak bir dipnotla şunu da belirtmeliyiz: Kullanılan bir ilaçta haram madde bulunması, doktor ve eczacının mecbur kullanılacak ve alternatifsiz bir durum belirtmesi hâlinde dikkate alınmaz, kullanılabilir. Haramdı ama yolu bitip tıkanan için helâl oldu demektir. Zaruret miktarınca burada haramlık helâle dönüşür. Doğum yapacak bir kadının filan ilacı kullanmasa düşük yapacağını bilmesi gibi. Helâl alternatifi bilinmeyen haram için dinimizde ruhsat vardır ve kul bu ruhsatı kullanınca vebale girmez.

Son olarak da şunun altını çizelim: Umutsuzluk bir mümine bulaşırsa o kişi kanserdir. Umutsuzluk asla olmamalıdır, umutsuzluğa sebep veren misafiri de eve sokmamalıdır. Denmeyecek sözler, uygunsuz ifadeler, karşıdaki kişinin hassas moralini dikkate almayan lakaytlıklar çok yakışsız ve vebali ağır işlerdir. Morali en güçlü silahlarından biri olan insanın yanında gayet dikkatli davranılmalıdır.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.